

Napló

Apare 2 ori pe lună.

Inscris in Registrul Publicatiunilor periodice
la Tribunalul Hunedoara sub No. 3-1938.

Director-proprietar și redactor răspunsabil:

ALEXANDRU MOLNÁR

Felelis szerkesztő és kiadó:

MOLNÁR SÁNDOR

Petroșeni, Str. Reg. Mihai I. No. 20

XIX. évfolyam 12. szám.

Petroșeni, 1942. június 24.

Gábor Anasztáz szép gondolataiból

... Gyakran találkozom egy idős házaspárral. Mindenük a templom. Mindenük megvan. Gyermekük gondoskodnak róluk. S mégis mennyit dolgoznak. Fáradoznak napestig. Pénzt szereznek s kérdezem, mire való ez a nagy igyekezet? Azt mondja az egyik öreg mosolyogva, hogy az unokáknak örömet szerezzenek. Ha látná valaki, mennyire örülnek az új cipőknek, a szép színes ruháskáknak, hát azt mondaná, ennyi öröm minden fáradságot megér. A szülők, akiket ez az apró gondoskodás annyi nehéz gondtól szabadít meg, mennyire örülnek. Váltig hajtogatják, hogy a nagyszülők ne fáradozzanak annyit, azonban ők minden tilalom ellenére tovább fáradoznak, hogy több örömet szerezzenek. Ez az ő jutalmuk ...

... Reggel korán vidám éneklés hangja töti meg a fületem. Figyelmesen hallgatom. Szép hang, művészi ének. Operaáriát énekel. Közben szaporán megy a munka a kertben, a majorság között, a ház körül. Takarítás, seprés, virágok gondozása. S aki ezt végzi, már kinőt a bakfiskorból. Boldogságát eltemették valahol az Isonzónál vagy a Kárpátokban még

... Amikor a nélkülözők megszámlálhatatlan tömege mellett, akik önhibájukon kívül jutottak a teljes nyomorba, a vagyonosoknak azt az osztályt tájékoztatom, amely semmiféle korlátot nem ismerve, dőzsöl és hasztalan dolgokra hatalmas összegeket pazarol el, nem tudjuk elfajlani magunkban a fájó érzést afölött, hogy ezek nemcsak az igazságszolgáltatás taposásából, hanem azt sem érezték meg, hogy a keresztény szeretet parancsa mit követel a gyakorlatban. Azt kívánjuk tehát, hogy a szeretet Isteni parancsát mind jobban hárassék, amely Krisztustól adott drága jel és Igazi tanítványainak megkülönböztető jege. Ez az erőny arra oktat bennünket, hogy minden szenvedőben magát Jézus Krisztust lássuk és azt parancsolja, hogy minden testvérünket úgy szeressük, ahogy Krisztus szeretett minket.

(XI. Pius pápa »Divini Redemptoris« című apostoli körlevele az istenellenes kommunizmusról.)

a mult világháború alatt. Képzelem sokat busult érte. Alig került ki az iskola padjaiból, árvaságra jutott. Dolgozott. Keresetéből árva testvéreit és özvegyen maradt édes anyját gyámoltotta. Míg mások boldogság, ő elefejtett a boldogság kek madara után szaladni. Beletemetkezett a munkába. Kicsi keresetből mindenik testvéreinek most is jut. Szabad idejében testvérei kicsikének ruhát készít, örömet akar látni. S a mennyország boldog ragyogása tükröződik arcán, amikor az örömet a mások lelkében megokosozta. Szemére vetették, hogy a férfiaknak azért nincsen munkakalkulum, mert a nők a kenyérkereseti pályákat mind ellepik. Erre azt válaszolta, hogy szívesebben gondozná 12 gyermekét, mosná rájuk, harisnyát stoppolna, csak ne kellene mástól az állást elvennie. Istenem, mennyi fájdalom lehet egy ilyen lélekben! És mégis mindig derűs és jókedvet s örömet áraszt

maga körül. Ő is egy a névtelen hősök közül. Róluk nem írják majd, hogy pótolhatatlan irt hagytak maguk után, amikor a göröngyök dűbörögnek a koporsójukon, a valóságban azonban, ezek azok, akiknek helyét nem pótolja senki.

Orvostól jön egy fiatal ember. Könyvek között panaszkolja, az orvos lemondott róla. Alig néhány hónapja van még hátra. Azt mondja, hazamegy, hátralevő életét arra használja fel hogy örömet szerezzen szüleinek. Élete elvesztése nem fáj annyira, mint az a tudat, hogy bánatot és szomorúságot szerez szegényeknek ...

... Intézményeinkért, templomainkért ma is meg kell hoznunk a legnagyobb áldozatokat. Vérben és könnyben formálódik ki az új Európa. Ma már a győzelem nem kétséges. Köny-

Megismerni más népek szellemi kincsét, a kultúremler életéhez tartozik

D. Anghel két verse

(A román költészet egyik legszebb nyelvezetű költője, aki érzékenyen és meglatásokban gazdag poéta. Minden verssorát az az emberi érzés járja át, amelyről a költő legszebb verseket írhatja. 1914. novemberben öngyilkos lett.)

EX-VOTO

Lépj csendesen, a csendet meg ne csengsed,
mint pusztá pince his sikátorában: —
az örömet s a bánatot se pengesd.

Lépj csendesen, ne tudjalak, ne sejtsek,
mint korán megtépték, kis virágban
szívjam parfümöt, mást mindent felejtsek!

Lépj csendesen, vigyázz az ut porára,
a csendet és az utat meg ne csengesd,
gondjál a büszke telked perc-urára, —

suhanj suhogva, szoknyád selyme hangját
se halljam én, nehogy remegve ugrj,
a költő lelke a sajnálat-hajogát.

Legyőzött emlék, engedj tovaszállni!
A régi gondok szírtéjén dőzsölök, —
engedj a csendben elmulatni találni.

Lépj csendesen, egy hang, vagy szó se hulljon,
takar sötétén mély, visszhangos baltív
s ha megszólalnál, csak, hogy megbosszuljon:
a visszhang hívna, mint ahogy a holt hiv.

CYTHERA FELE

Hallgassátok a tavasz indulóját,
és jöjjen, aki vélem jönni tud —
manodlitt is hozzon, s kosszorú
s Cythera felé vezesse hajóját.

Csak jöjjetek, hol pálmágu-vértek
romokbadótt templomát öveznek,
amely felé vonzóda eveznek
hajósok, akik vissza sohse térnek.

Finom arcú, édes, holtkedvesek,
ébredjétek a dalvarázs alatt,
— művészetben mind bus áldozat —

és jöjjetek, míg a templom fölre meg,
mint gyöngyfoglyó a tengervíz alatt, —
s hajójuk hajtja a tükös akarat.

Az író naplója

Irla: Molnár Sándor.

... Magyar könyv, magyar történelm, magyar regényhős és az életünkben, történelmünkben egy érdekes fejtelezé elvondik meg előtünk abban a kötetben, amelynek írja I. Kubán Endre. Ismertetésére legközelebb sor kerül és semmi szín alatt sem fog rá várni hónapokig, sőt évekig is, mint azt nem egy eszeiben tapasztaltattuk azok részéről, akiknek kötelességük volna az irodalmi művek megjelöléséről, kritikai értékelés tudatát a közönséget. Mert állapítsuk meg őszintén: nincsen kritikai fórumunk, kialakult bírálati szemléletünk és olyan lelkiismeretes és felelősséggel rendelkező lényekről, akiknek szava döntő volna különböző könyvek megjelölésének értékelésében.

Az az egy két hang, amelyet egyesek hallatnak néha, vagy nagyon gyűlölködő, vagy elfogult, vagy tehetőségtelen és irodalomhoz nem érő. Nem tudjuk eléggé hangsúlyozni, hogy kritika nélkül nincsen irodalom. És azt sem, hogy több teret kell juttatni az írónak a naplópokban.

Minden megjelölt könyvet kritikai bonckés alá kell venni. Kultúránk követelt ezt. Sajnálatlaltal, hogy hozzánk közel nem

nyelmük azonban nem lehetünk. Másdában, munkában, erőmegfeszítésben mindenki a részét derekasan ki kell venni. Csak ez az összhang tudja biztosítani főlányunkat az istentelennel szemben. A városokból jött eddig a rossz példa. Ma a városok lsten fényét sugározzák...

... Az egyház volt az első, mely megalkuvás nélkül hirdette, hogy a fajpusztítás bűn és helyrehozhatatlan

károkat eredményez. De azt is hirdette, hogy szükség van helyes birtokpolitikára, szociálisabb gondolkodásra. A reálszorgolónak munkát és kényerelt kell adni, nem pedig alamizsnát és könyöradományt. Másiklőnben ezen a téren éppen a szegények voltak azok, akik a leghűségesebben teljesítették kötelességüket. Velük telt meg a templom, az ő vállaikra nehezedett a nemzet jövője...

Életünk, sorsunk, napjaink...

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Nem éppen kellemes feladat, de szükséges, hogy a távolabbi állók is tisztán lássanak ez ügyben — pár szóval még jobban megvilágítani a loneai népközüsségi helyzetét, mellyel b. lapja legutóbbi száának egyik cikke foglalkozott.

A hét évvel ezelőtti történet megalakuláskor nemcsak a régi szokások hódoltak, hanem mert hitük is, hogy az a legjobb megoldás, ha magasabb végzettségű egyénekre bizzuk a vezetést, a két kisebbségi egyház vezetőjét, Baczó Lajos esperes és Karda Ferenc plebánus urakat választottuk meg elnöknek és alelnöknek. Ugy képzeltük, hogy fennnevezett urak független társadalmi álláskúnl, valamint végzettségüknel fogva legalkalmasabbak arra, hogy vezetői legyenek a népközüsségnek, s ennek keretén belül támogatói, tanácsadói és vezetői legyenek az arra rászorulóknak, amit annál is könnyebben, megtehettek volna mert őz azok, akiknek már hivatásuknál fogva is közvetlen kapcsolataik vannak a népközüsség tagjaival, s mert ilyenek legjobban ismerhetik minden egyes népközüsségi tag egyéni,

családi és társadalmi körülményeit.

De abban hogy ez így lesz, ugye eltitkelt hiába reménykedtünk, mert az eltelt hét év alatt tudomásunk szerint semmiféle tevékenységet sem fejtettek ki a népközüsség érdekében sem az elnök, sem az alelnök ur. Ellenben Benedekfi Samu ref. segédlelkész, aki idejövetele után látta ezt a tepsedést, s kezébe vette a népközüsség ügyét, rövid idő alatt Macsó István pénztáros közreműködésével olyan hasznos és eredményes munkát fejtettek ki, hogy ezzel mindenki háláját és elismerését érdemelték ki.

S most, amikor a megkezdett munka folytatásához az elnök és alelnök tevékeny közreműködését kívántuk — ami különben a mi kívánságunk nélkül is kötelességük lett volna — egyszerűen lemondottak, — velük együtt Stark Károly titkár ur is — cserben hagyva mindazt a munkát és feladatot, amire erkölcsileg, fajilag és társadalmilag is kötelezve vannak.

Ezek után történt meg az, hogy Macsó Istvánt, a tehetséges iparost — aki eddigi munkássága után itélve arra legalkalmasabbnak mutatkozott —

bizták meg az elnöki tisztséggel és a népközüsségi ügyek vezetésével. S mi reméljük, hogy Macsó István, ugyancsak iparos munkatársaival együtt olyan eredményes munkát fognak ki-fejteni ezután is a népközüsség érdekében, amely bebizonyítja majd, hogy egyetemi végzettség nélkül is lehetnek emberek hasznos, tevékeny és irányító vezetői népközüsségi ügyünknek, ha ezt a kötelességet lelkesedéssel, egy belső őszön parancsára, nem félve az ezzel járó fáradságtól és munkától, minden egyéni érdek és hasznára való kílátás nélkül vállalják.

Gondolom, nem árt, ha mindezekről tudomását vesznek mindazok is, akiket a népközüsségi ügyek bármilyen vonatkozásában érdekelnek.

Teljes tisztelettel:

Aláírás

Nem akarunk vitába szállni a fenti cikkben foglaltakkal és különösen a vezetői tétlenségéről szóló megállapítással. Nálunk ugyanis az a szokás, hogy ha valaki közülünk igaz, megállapítást teszen egyes vezetőnek tétlenségéről, hanyagságáról és nemtörődömségéről, akkor azt bolseviknek, rendbontónak és árulónak nevezik azok, akik világ életükben abban lettek hűresek, hogy szerették rástüni a különböző vádakat belyéggetni mindenikre, akik több munkát, fokozottabb lelkületet kívántak, éppen népünk érdekében. A loneai csoport mostani vezetői, merjük állítani, olyan légkört teremtettek, amelyből nem a torzalkodás, veszekedés, hanem a békés és hasznos munka ideje fog elővetkezni. És mivel így van, hisszük, hogy ebben őszinte becsületes szándékot látnak azok is, akik az utóbbi időben történetekből kifolyólag, félremagyarázták közüsségi életünk munkáját.

álló dolgokról két, három hasábkot írnak meg egyesek. Ha pedig meggondoljuk, hogy ezt inkább udvarlásból és simulékonyságból tesszik, akkor nem lehet csodálkozni azon, ha jogosan méltatlankodunk és őszinte, becsületes, pártatlan bírálatot akarnak. Egyelőre csak ennyit. Fenntartjuk magunknak a jogot, hogy ezt általában napirenden tartjuk. Ha azonban alkalom lesz rá országos viszonylatban, még sokszor visszatérünk erre a számkunkra fontos ügyre...

... Viszont nem szabadhatjuk meg az elismerés pálmáját egy nagyon értékes és tehetséges írónktól, esztétikusunktól. Debreczeni Istvántól, aki igaz szívvel, új Kazinczy módján, siet segítségére a folyton fejlődő és izmosodó itteni magyar irodalomnak. Debreczeni Istvánnak minden szava a jó lélek csengő hangja, amelyből csobogó forrássáét bugyog a teremő erő, az alkotásra törekző akarat. Hangoskodásnál többet ér nekünk az ilyen gondolat. Mert nem a szajzalkodást, a felfűlőn értelmet, hanem életűk, sorsunk, kultúránk érzelmét és szelleműk új magvetőjét tiszteljük benne. És örvendünk, hogy a testvérírás igen kívűl, amely vele őszeköl, szellemileg is a magunkénak tudhatjuk...

... Az erdélyi magyar könyvpiac szegzácója a most megjelent I. Kuban Endre új történelmi regénye, »A szöröstitű barát«, amely

Marlinuzi György életét mutatja ba, nemes, iróti tehetséggel. Az új és értékes könyvvel eddig már nagyon sokan megrendeltek mindazok, akik szeretik a szép könyvet és tudják a kötelességüket egy ltt megjelent magyar könyvvel szemben. Jóleső érséssel állapítjuk ezt meg önmagunkról, vezetőinkről és mindazokról, akik jobb sorsukban sem feledkeznek meg az itteni magyarság szellemi munkásairól, az íróról és a költőről. És ez valóban szép és elismerésre méltó dolog, amelyet épenugy érdemes megírni, mintahogy nyilván kell tartani minden olyan ügyet, amely kultúránk lelki vezetőinket odaitzi boltrétának közönségünk szerető szíve fölé. Hogy csak néhányat említsünk a magyar mecénásokról és könyvszárlóról, György György püspök, Debreczeni István, Mariz Mihály, Dr. Palágyi Jenő, Molnár Károly, Dr. Kapdebő Novák minorita rendfőnök, Guld Emil, Dr. Frint Sándor, Iseltuk Géza, Fischer Aladár, Némethi István, Péter János, Klemeucz József, Sorger Nándor, Bonák Ferencz, Sár Jenő, Strasser Miklós, Dr. Mucsi József, Rákosa Ferenc, Liszka János, Vitan Sándor, Jonaovits János, Varga György és mások személyében, akkor már is megállapíthatjuk, hogy vannak széplelkű vezetők, megérő és támogató emberek, akikre bátran lehet számítani a többi, sok, sok műterőlűk együtt, a szellemi termékek elhelyezése alkalomával. Köszönet nekik és tisztelet.

Azonban nem lehet szó nélkül hagyni egy bizonyos J. nevű igazgató és N. másik igazgató eljárását az új magyar könyvvel szemben. Ezek az urak ugyanis azt mondák, mikor könyvet ajánlottak nekik, hogy meg foglalkoznak könyvek megvásárlásával. Ezt őszintén mondva, nem értjük. Mert egy magyar bank, vagy más címmel felruházott igazgatónak sem megvárakoztatni, sem kikoszorázni egy írói nem szabad. Azt is tudjuk, hogy meg foglalkoznak könyvek vásárlásával. Ez a tény azonban nem az írora, hanem valami másra veti árnyékát, nem éppen kellemesen. Lőhet, hogy néhány gazdag jövedelmű ember köztünk visszahúzódik mikor ilyen kötelességről van szó, de ezt mi nem magyarázhatjuk mássra, mint fajjalans felcigásra. Aki pedig így cselekszik, aztól vonjuk meg azt a jelzőt, hogy köztönk tartozik.

... A helybeli gimnáziumban az idei érettségizők hgyománys emléképpel örökítették meg azt a nagy pillanatot, mikor a a nyolcadikosok bucsújával emlékeztek a gimnáziumban elűtött évekre, ahol magukba szlvták az általános emberi tudományok szellemét, értékes és arra rártermet emberek utmutatása mellett. A tanügyi kar munkáját hálálják ezzel, amely valóban értékes és elismerésre méltó.

A szép kílállású emléklap terveit Suciu most végzet növendék készítése, sok művészi

D-sale D-lul
Tek.

urnak — urnőnek

Str.

— Egyetlen polgári szórakozó hely az Iparosklub Petroșeniben, ahol a legjobb italok, kitűnő házi konyha, sültkülönlegességek állandóan kaphatók.

A legfinomabb enyedi borok. Husos napokon frissen készült zónapürkölt, Vasárnap d. e. házi tepertős pogácsa és borsos tokány. Minden alkalommal frissen hozott kitűnő sör.

Tiszteletes és előkelő kiszolgálásról JÉGER FERENCZ vendéglős gondoskodik. — Baráti összejövetelekre alkalmas külön helyiség.

Legfinomabb tea- és cukrászsütemények

WELTERNÉL.

— LEGSZEBB felvétel, művészi kidolgozású képek a Petroșeni **Liszka** fényképész műtermében készülnek. A műtermet önállóan vezeti.

Eladó ház Petroșeniben, központban

3 szobás, előszobás, fürdőszobás, minden komfortal konyha, kamara és hozzáépített külön előszoba, fürdőszoba, nagy szoba, pincével, polgári lakóház, családi okok miatt

A ZONNAL

Értekezni e lap kiadóhivatalában

Rendeljen Hangya-borokat, likőröket

Aiud és nemrég kibővített aradi borpincéink az előző évek kitűnő bortermeléseiből rendkívüli készletekkel és nagy választékkal rendelkeznek. Pincénk készletei nem belovásoltak a múlt évi rossz termés. Nemcsak kellemes ízű **asztali borokkal** rendelkezünk, hanem kitűnő **muresmentli fajborokkal** is. Szívességgünk évtizedek óta fennálló **Rum** és **Likörgyára** minden igényt kielégíti. — Ajánljuk először **Consum** és **Krémlikőreinket**, **Consum** és **Tearmjainkat**, továbbá **Konyak** készítményeinket. Ahol a közösségben nincs szövetkezet, ott magánosoknak is a legnagyobb készséggel rendelkezésre állunk, úgy kéjs, mint nagy tételekben. Adjon fel próbarendelést. Árjegyzéket készséggel küldünk. Nagyobb vétel esetén keresse fel pincéinket. **RENDELÉSEK:**

„Federala Furnica“ Aiud, jud. Alba, vagy Magazin de Tranzit Furnica Arad, Str. M. Mureșan 7—9.

— **Dr. Moga fogászati rendelője**, Petroșeni, Janzatelep. Rendel naponta d. e. 8-12 lg és délután 2—7 óráig.

A Napló előfizetési árai:

Egy hónapra 25 Lei.

Egy negyed évre 70 Lei.

Fél évre 130 Lei.

Egy évre 250 Lei.

Intézményeknek, hivataloknak, vállalatoknak, egyesületeknek és kluboknak 1000 Lei

Külföldre egy évre 500 Lei.

A NAPLO szerkesztősége és kiadóhivatala, Petroșeni, Strada Regele Mihai I. 20 szám.

— A **GULD** bodegában a legfinomabb csemegészek, felvágottak, cukorkák és legjobb italok állandóan kaphatók. Frissen csapolt sör.

FOGAKAT

a legjobb és legmodernebb kivitelben, valamint szápadlás nélküli fogsorokat, telismerhetetlenségig természetes csontszíni koronákat és hidakat készít, a legjobb rendszer szerint

Laskay Károly

államilag vizsgázott **FOGTEKNIKUS**
PETROȘENI

„JIANUL“

a szilvülgének legelső bor, sör és mindenféle szeszesitalok nagy rakára

Állandóan kaphatók a legkitűnőbb és legfinomabb borok, likőrök, különböző italok a legolcsóbb napiárban. Sörben is csak vezető gyárak termékeit szállítja. Bragadiru sör a főzéséig kedvező itala.

Tegyen egy próbarendelést.

Címe: PETROȘENI, STR. REGELE MIHAI, (Maleo).

UZINA ELECTRICA S.P.A.

PETROȘENI — Anyagraktára:

tart mindenemű magas és alacsony feszültségű szerelési anyagokat. — Csillárak, izzólámpák és főzőkészülékek a legutányosabb áron.

Elvállal mindenemű szerelési munkákatokat felelősség mellett

SADOVEANU ȘTEFAN

Rum, likör és cognacgyára. Borpincészet, legfinomabb borok, kitűnő sör és egyéb szeszesitalok nagyraktára.

PETROȘENI, Str. V. Conta, volt Schäffer raktár.

Bodrog János

bodega és csemege különlegességek raktára

PETROȘENI. (Szemben a Liszka féle fotóműteremmel.

Minden nap frissen csapolt sör, enyedi és más speciális borok. Likör különlegességek, csemegék, csokoládé, vaj és konzervek állandó vásárlási hely.

Felvágottjai a legjobb gyárak termékei.

Legszebb és legmodernebb butorok, háló és
nyelmes székek, legújabb divatu sport gyermekszékek
az Aradi Butorraktárban, Petroșeni.